

FETT

FEMINISTISK TIDSSKRIFT

#4
2015

KVINNEN ER EN SLAGMARK

Warsan Ismail om voldtekt i krig

I LIVE TAKKET VÆRE SYRISKE KVINNER

Francesca Borri

ATOMVÅPEN OG KJØNN

TEMA: KRIG

HVA ER ET HJEM?

Syriske Liwaa Yazji skriver om eksil og identitet

LIVET I KRIGSTID

Oppvekst under en borgerkrig

MOT OG MOTSTAND

Om Milena Jesenská

ANERKJENNELSEN

Intervju med Bok-Dong Kim

kr 99,-

#4 2015

Returuke 10
B-Blad
Retur: Fett
Kirkegata 5
0153 Oslo

NOK
99,-

FETT

#4

2015

Ansvarlig redaktør:

Hedda Lingaas Fossum

Design:

Robert Høyem / Overhaus

Forside:

Gohar Dashti

Fotoredaktør:

Anna Jakobson Vaagland

Bilderedaktør:

Donia Lina Nilsen/
Hedda Robertsen

Debattredaktør:

Marie Alming

Redaksjon:

Elanor Brendmo
Elin Kittelsen
Ingrid Rædergård
Ragna Fjeld
Ida Amalie Svensson
Helle Håkonsen
Madeleine Gedde Metz
Hanne Linn Skogvang

Frivillige og aktivister:

Silje Storvik
Kjersti Siem
Elise Løvereide
Elin Monstad
Silje-Marie Kvernøy Sandnes
Gunnhild Laxaa
Charlotte Myrbråten
Hilde Sofie Pettersen
Maya Økland

Styre:

Siri Fløgstad Svensson (styreleder)
Frøydis Patursson
Silje Bjerke
Pål Teisbo
Astrid Hauge Rambøl
Carline Tromp
Jenny Dellegård
Ingeborg Sofie Heggem Holmene

Redaksjonssekretær:

Madeleine Gedde Metz

Fett er medlem av Norsk tidsskriftforening. Bladet eies av Kvinnefronten og utgis takket være støtte fra Norsk kulturråd, Bergen kommune og Fritt Ord. Fett følger Redaktørplakaten og er redaksjonelt uavhengig fra utgiver.

Redaksjonen jobber på idealistisk basis.

Trykk:

United Press

Takk til alle bidragsytere og abonnenter. En spesiell takk denne gangen går også til KNIPSU og Maya Økland for samarbeid.

BIDRAGSYTERE:

Etel Adnan (f. 1925) er en poet, essayist og billedkunstner født i Beirut. Som kunstner har hun stilt ut ved anerkjente kunstinstitusjoner verden over som DOCUMENTA (13) i 2012, Whitney-biennalen i 2014 og biennalen i Istanbul i 2015.

Sahar Bayati (f. 1981) er en journalist og forfatter fra Iran. I forbindelse med opprøret under valget i 2009 ble hun dømt til tre års fengsel, og flyktet senere til Malaysia. I januar 2014 kom hun til Haugesund som fribyforfatter. Bayati arbeider nå med sin debutroman.

Francesca Borri (f. 1980) er en prisvinnende italiensk frilansjournalist og krigsreporter. Som en av få utenlandske journalister rapporterte hun fra krigen i Syria helt fra opprøret begynte, og har blant annet skrevet boken *I krigen: Et vitnesbyrd fra Syria* (2013).

Gohar Dashti (f. 1980) er en anerkjent iransk fotograf som har hatt utstillinger over hele verden, inkludert ved Victoria and Albert Museum i London og Mori Art Museum i Tokyo. Serien *Today's life and war* ble laget i 2008 og består opprinnelig av 10 bilder.

Anne Guro Dimmen (f. 1987) er rådgiver ved International Law and Policy Institute (ILPI)

Ingeborg S.H. Holmene (f. 1983) er stipendiat og har en mastergrad i sosiologi. Hun sitter også i styret til Fett.

Warsan Ismail (f. 1990) er medisinstudent og samfunnsdebattant. Hun skriver blant annet for Dagbladet og Klassekampen.

Elise Løvereide (f. 1990) er statsviter, skribent og redaktør i studentmagasinet Samviten.

Christian Rølla (f. 1977) er en dokumentar- og landskapsfotograf bosatt på Nesodden.

Hanne Linn Skogvang (f. 1990) er masterstudent i religionshistorie og redaksjonsmedlem i Fett.

Ane Ingvild Støen (f. 1985) er historiker og arbeider ved Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter. Hun har publisert flere arbeider om Justisdepartementet i Norge under okkupasjonen.

Dona Timani (f. 1979) er en libanesisk kunstner bosatt i Beirut som jobber med maleri. I 2013 holdt hun separatutstillingen «Paint a Vulgar Picture» på galleri 392Rmeil393 i Beirut.

Marte Finess Tretvoll (f. 1985) er litteraturviter, forlagsansatt og redaksjonsmedlem i Litteratur på Blå.

Carline Tromp (f. 1984) er utdannet filolog, jobber som redaksjonssekretær i Klassekampen og er styremedlem i Fett.

Benjamin Yazdan (f. 1992) har en bachelorgrad i litteraturvitenskap med fordypning i kjønn og estetikk, og studerer psykologi ved Universitetet i Oslo.

Liwaa Yazji (f. 1977) er en syrisk dramatiker, poet og regissør. Hun utgav skuespillet *Here in the garden* og diktsamlingen *Peacefully, we leave home* på arabisk i 2012. I 2014 debuterte hun som filmskaper med dokumentaren *Haunted*, som tar for seg hva det vil si å reise fra hjemstedet sitt i krigstid.

FETT
KIRKEGATA 5
0153 OSLO

abonnement@fett.no
redaktor@fett.no

#4

2015

INNHold

04 Leder

06 Småfett

08 Today's life and war
Gohar Dashti

10 Kvinnen er en slagmark
Warsan Ismail om voldtekter i krig og kvinnens symbolske funksjon

16 Alt er snudd på hodet
Francesca Borri om møter med kvinner som krigsreporter i Midtøsten

20 Åtte år senere
Sahar Bayati

22 Helt tilfeldig!
Liwaa Yazji om Beirut og Damaskus, livet i eksil og hva et hjem betyr.

30 Livet i krigstid
Dona Timani om oppveksten under borgerkrigen i Libanon

36 Untitled
Etel Adnan

42 Atomvåpen og kjønn
Anne Guro Dimmen

46 Anerkjennelsen
Intervju med Bok-Dong Kim, aktivist og krigsoffer.

48 Kunsten å stå stille
Marte Finess Tretvoll om Milena Jesenská

54 På den andre sida av piggråden
Ane Ingvild Støen om ektefellene til arresterte norsk-jødiske menn under krigen

60 Kampen for tilværelsen
Hanne Linn Skogvang om kulturkrig og abortmotstand på Oslo Symposium

64 Valkyrien på hvit hest
Carline Tromp om forestillingen om vikingtidens skjoldmøyer

66 Fotoserie
Christian Rølla

70 «Allmenn stemmerett for menn»
Elise Løvereide om demokratidefinisjoner og kvinnelig stemmerett

Krigens kvinnelige ansikt

Denne utgaven av Fett tar opp temaet krig. Krigshistorie er et av de mest mannsdominerte feltene innenfor en allerede mannsdominert sjanger: Da den svenske avisa Dagens Nyheter gikk gjennom de fire mest brukte skolebøkene i historie fant de at menn utgjorde 87 % av de omtalte personene, og andelen sank heller enn steg i løpet av det emansiperende 1900-tallet. I visse historiebøker fantes det flere navngitte nazister enn kvinner.

Usynliggjøringen, utelatelsen og utviskingen av kvinner i historien har vært et tema for feminister lenge, og mange har lagt ned stor innsats for at kvinner skal skrives inn igjen i historien. Motivasjonen bak dette nummeret er å løfte fram kvinners erfaringer og stemmer i krig, i fortid og nåtid.

Vi er på tampen av 2015, et år som har vært preget av den største flyktningkrisa Europa har sett siden den andre verdenskrig, og som ikke minst har vært knyttet til den pågående borgerkrigen i Syria. I dette nummeret har vi lagt vekt på å få med perspektiver fra dem som har opplevd krigens konsekvenser på nært hold, i de såkalte nærområdene. Hvordan er det å måtte forlate sitt hjem i krig? Eller å vokse opp under en?

I samarbeid med kunstgalleriet KNIPSU presenterer vi tekster av den syriske forfatteren og regissøren Liwaa Yazji, som bor i Beirut, og den libanesiske kunstneren Dona Timani, som vokste opp under den libanesiske borgerkrigen. Begge utforsker på ulike måter i sine tekster hva «hjem» betyr og hvordan erfaringen med krig former en persons selvbilde og identitet. Vi er også så heldige å kunne vise fram noen av arbeidene til den libanesiske-amerikanske kunstneren Etel Adnan, kjent for sin politisk engasjerte poesi og sine abstrakte malerier.

Frilansjournalist Francesca Borri var lenge den eneste vestlige journalisten som rapporterte fra Syria, og har tidligere kommet med hard kritikk av den internasjonale mediedekningen av pågående konflikter. Det siste året har hun blant annet rapportert fra Ukraina, Tyrkia, Irak og Palestina. Vi ba Borri om å fortelle om sine erfaringer som krigsreporter – fra et kvinneperspektiv. I sitt «reisebrev» til Fett skriver hun om sine møter med kvinner i Midtøsten, om å bli reddet, satt på plass og utfordret.

I 2015 er det også 75 år siden den tyske invasjonen av Norge, og 70 år siden andre verdenskrig tok slutt. Tre saker i dette nummeret retter fokus mot ulike og antagelig mindre kjente sider ved krigen. Norske kvinner i såkalte «blandingsekteskap» fikk sine jødiske ektemenn arrestert under okkupasjonen. For mennene ble ekteskapet en redning, da det gjorde at de unnslopp Auschwitz. Men hvordan var livet for ektefellene som ble værende alene igjen? Den tsjekkiske journalisten Milena Jesenská, en markant stemme i mellomkrigstiden, skildret nazistenes inntog i Praha og engasjerte seg i et motstandsarbeid som til slutt ble hennes skjebne. Koreanske Bok-Dong Kim var en av flere hundre tusen såkalte «Comfort women» som ble tvunget til å tjene som sexslaver for japanske soldater. I over 25 år har hun hver onsdag, sammen med andre ofre, demonstrert for at overgrepene skal anerkjennes av japanske myndigheter. Sammen viser de tre bidragene fram et variert utsnitt av kvinnelige erfaringer under krigen, som ofre, som redningskvinner og som hverdagsmennesker.

Kvinner er ikke bare ofre i krig, men det er ingen tvil om at kvinner rammes på andre måter enn menn i krigssituasjoner, og at de ofte blir utsatt for seksualisert vold. Warsan Ismail skriver i dette nummeret om kvinners symbolske funksjon og betydning som nasjonens eien- dom, og prøver å gi et svar på spørsmålet om hvorfor kvinner blir voldtatt i krig.

En av inspirasjonskildene for arbeidet med dette temaet har vært den hviterussiske forfatteren Svetlana Aleksijevitsj, som i høst fikk tildelt Nobelprisen i litteratur for sitt forfatterskap. For tretti år siden utgav Aleksijevitsj boken *Krigen har intet kvinnelig ansikt*, der hun rettet søkelyset mot de til sammen over én million kvinnene som tjente i den røde armé under den annen verdenskrig. Deres bidrag ble i stor grad glemt og usynliggjort i den offisielle historiefortellingen. Aleksijevitsj, som begynte å reise rundt for å intervju veteranene på 70- og 80-tallet, løftet historiene fram fra glemselen.

«Mennesket er større enn krigen», skriver Aleksijevitsj. «Det hun husker er nettopp det som gjør henne større.» Vi i Fett håper med dette nummeret å nyansere og utvide de narrative om krig som dominerer nyhetsbildet og historiebøkene. Erfaringen med krig er ikke lik for alle, heller ikke for kvinner, og stemmene i dette nummeret forteller om og husker ulike typer historier. Til sammen tror vi at disse bidragene vil tegne et interessant, og i noen tilfeller litt uventet, bilde av krigens erfaring – og krigens kvinnelige ansikt.

Hedda Lingaas Fossum,
redaktør

KVINNEN ER EN SLAGMARK

Tekst: Warsan Ismail

Illustrasjon: Lisa Him-Jensen - lisahimjensen.com

Hvorfor blir kvinner voldtatt i krig?
Blant de mange årsakene til overgrep
mot kvinner i krigstid er én beveggrunn
særlig viktig: Forestillingen om kvinnen
som nasjonens eiendom.

*To my daughter I will say,
'when the men come, set yourself on fire.'*

De gjenlevende samlet seg i moskeen. Kvinnene stod innerst i bønnosalen og mennene omringet dem. Det var mennene som falt først da soldatene kom. Imamen løp fram og tilbake mellom soldatene og ba om nåde for kvinnene i sin menighet: Hvis det var hustruer de ønsket, sa han, ville han vie alle soldatene med piker og nyslåtte enker fra landsbyen. Slik kunne de legge ned våpnene og fredelig etablere seg i landsbyen. Etter hvert gikk soldatene lei imamens mas. En av dem slo imamen ned med sitt gevær.

Mor møtte imamen i Kismayo, en kystby ved den somaliske grensen mot Kenya. Han var et benrangel med et tomt blikk. Han var også sint. Bare Allah hadde tatt livet mitt der og da, sa han til min mor. I stedet hadde han ved slaget falt ned på et blodig bønneteppe. Han ble liggende, men var fullstendig tilstede da soldatene voldtok døtrene hans. Den yngste var åtte og den eldste var atten. Jentene ble voldtatt side om side med sine venninner, tanter og naboer. Voldtektene fortsatte inntil de yngste blødde ihjel og de eldste ble skutt i hodet. Da soldatene var ferdige, dyppet de fingrene i blodet ved sine føtter og fingermalte på moskeens vegger. Lenge etter at de dro lå imamen på det blodige bønneteppe og så på det de hadde skrevet: Seier.

«Vi var heldige», sier mor når hun forteller denne historien. Heldige, sier en kvinne som unnslopp et massedrap, kryssild og et voldelig ran i Nairobi. Heldige fordi vi, det vil si alle kvinnene i våre liv, slapp å oppleve en fremmed mann mellom våre ben. Det til forskjell fra 60 000 kvinner i Bosnia-Herzegovina under krigene på Balkan², 4 000 kvinner i Burundi mellom 2004 og 2006³, 200 000 kvinner under den bengalske frigjøringskrigen⁴ og en halv million kvinner i Rwanda under folkemordet i 1994.⁵

EN FELLES SKJEBNE – I 2008 anerkjente FNs sikkerhetsråd, gjennom resolusjon 1820, at seksuell vold er en krigsforbrytelse og en forbrytelse mot menneskeheten. Majorgeneral Patrick Cammaert, den tidligere lederen av FNs fredsbevarende operasjon i Øst-Kongo, hevdet i forbindelse med resolusjonen at det sannsynligvis er farligere å være kvinne enn å være en soldat i krig.⁶ Cammaert var stasjonert i et område som i dag blir kalt verdens voldtektshovedstad.

Kivusjøen er 90 kilometer lang og 50 kilometer bred. Den danner en naturlig grense mellom Rwanda og Den demokratiske republikken Kongo. Innsjøen ligger i riftdalen som oppstod da den arabiske og den afrikanske kontinentalplaten begynte å bevege seg fra hverandre for 30 millioner år siden. Landområdene omkring sjøen ble, av den tidligere kongolesiske diktatoren Mobutu Sese Seko, kalt Kivu. I dag bærer de administrative regionene rundt sjøen navnene Nord-Kivu, Sør-Kivu og Maniema.

Etter borgerkrigen i Rwanda flyktet hutumilitsen over grensen til Kongo. I og fra jungelen rundt innsjøen begynte militsen, men også regjeringssoldatene som var sendt for å beskytte befolkningen, å voldta kvinner. I dag har en av tre kvinner i Kivu opplevd voldtekt. 30 prosent av disse har fått varige mén i form av HIV.⁷ I 2011 avdekket en studie, utført av Verdensbanken og universitetet Stony Brook, at 48 kvinner ble voldtatt per time i Kongo, og den høyeste andelen voldtekter fant sted i Kivu.⁸

Han var fullstendig til stede da
soldatene voldtok døtrene hans.

“

Anslagene fra Kongo, i likhet med de andre konfliktene der voldtekt er en prominent del av krigføringen, er konservative. I statistikken inngår kun kvinner som har søkt hjelp hos helsepersonell og slik blitt rapportert. Unntatt fra statistikken er kvinner som helsepersonell ikke kan nå fram til på grunn av sikkerhetssituasjonen, og ikke minst kvinner som unnlater å søke hjelp fordi de frykter gjengjeldelse og stigmatisering i sine miljøer. Mørketallene ved krigsvoldtekt er derfor store. Tallene synes likevel å underbygge min mors inntrykk: nemlig det at flaks og hell avgjør om en kvinne unnslipper seksuell vold i krig.

IKKE ALLE MENN, IKKE ALLE KVINNER – Kvinner tas i kamp, utveksles mot tjenester, sendes vekk som hedersgaver, selges og kjøpes, skrev kjønnteoretikeren Gayle Rubin i 1975.⁹ Kvinnen har historisk vært mannens eiendom. Hun har vært til for hans begjær eller vært en gjenstand i hans husholdning. En gjenstand som kan forøke hans kapital eller styrke hans makt.

Seksuell tingliggjøring av kvinner oppstår når en kvinne opplever at hennes krav til andre er ubetydelige eller fullstendig fraværende i forhold til andres krav til henne, hevdet Linda LeMoncheck i boken *Dehumanizing Women: Treating Persons as Sex Objects*.¹⁰ Når hun er i en situasjon der hun ikke kan kreve sine rettigheter som borger eller sine rettigheter som et menneske, mister hun også retten til å være en person. Tingliggjøringen oppløser hennes menneskelighet.

Krig kan i så måte være et ekstremt uttrykk for den maktesløsheten en kvinne opplever i ethvert patriarkalsk samfunn. Når kodene og normene som regulerer mellommenneskelig interaksjon bryter sammen under kulene, blir kvinnen umenneskeliggjort. Hun er ingen hedersgave, salgsobjekt eller kjøpsobjekt. Hun er ingens eiendom. Å forgripe seg på henne blir ikke annerledes enn det å skyte fienden.

Samtidig er det en myte at soldater forvandles til normløse droner som ikke evner å skjelne mellom rett og galt. Også i krig eksisterer det regler og koder som dikterer hvordan en soldat, i hvert fall i en regjeringshær, skal oppføre seg. Likeledes, til tross for min mors forståelse og tallene jeg oppga tidligere, er krigsvoldtekter ingen naturlov.

En studie fra Peace Research Institute in Oslo, PRIO, undersøkte 48 konflikter i 33 afrikanske land mellom 1989 og 2009. I et mindretall av disse konfliktene, omtrent 29 prosent av tilfellene, ble det rapport om seksuell vold.¹¹ Den største kvantitative studien av seksuell vold viste at av de 86 konfliktene som ble studert var seksuell vold utbredt i 18 konflikter, betydelig i 35, isolerte tilfeller i 18 og fullstendig fraværende i 15.¹²

I motsetning til den allmenne forståelsen av seksuell vold i krig er det svært mange kvinner i krig som ikke blir utsatt for voldtekt. Seksuell vold er ingen nødvendig bieffekt av krig. Dessuten er det ikke slik at alle menn som voldtar under krig, voldtar av samme grunn. Statsviteren Dara Kay Cohen hevder at den primære grunnen til at menn voldtar under krig er for å styrke samholdet seg i mellom. Denne praksisen betegner hun som *combatant socialization*.

I 2011 avdekket en studie at 48 kvinner ble voldtatt per time i Kongo.

“

Kvinnen har historisk vært mannens eiendom. Hun har vært til for hans begjær eller vært en gjenstand i hans husholdning.

”

KVINNEN ER NASJONENS EIENDOM – Blant de mange grunnene til at menn, men ikke alle menn, voldtar i krig vil jeg løfte fram en særlig beveggrunn: Forestillingen om kvinnen som nasjonens eiendom. Hun er sjelen i huset, familien og hjemmet; hun er også sjelen i enda større felleskap, som byer, landsdeler og nasjoner. Men også abstrakte vesener og funksjoner ikler seg kvinneskikkelse: kirken, synagogen, republikken, menneskeheten er hunkjønn, likedan freden, krigen, friheten, revolusjonen og seieren, skriver Simone de Beauvoir. Statsvitere som Charles Tilly og J. Ann Tickner henviser til den samme feminine sjelen når de analyserer kvinnens rolle i nasjonsbyggingen.¹⁴ Tilly hevder at den moderne staten har oppstått gjennom krig. Militæret har derfor vært essensielt for statens eksistens og suksess. Nasjonens selvbilde er derfor nødvendigvis militaristisk: Mennene er heltene som kjemper for etablissementet og forsvarer moderlandet. Tickner bygger videre på dette: Mens statens overlevelse og evolusjon er betinget av mannen, er det kvinnen som er mannens motivasjon. Hun bærer frem nasjonens sønner, fremtidens soldater og ledere. Et forsvar av moderlandet er dermed ikke bare et forsvar for en abstrakt, feminin idé. Den maskuline heltens oppgave i en stat blir også å forsvare de konkrete kvinnene som befolker landet, nemlig «våre» kvinner.

I artikkelen *Who Belongs?* beskriver Kaufman og Williams hvordan de serbiske nasjonalistene, forut og under krigene i Jugoslavia, angrep Titos sosialistiske idé om den arbeidende kvinnen. I stedet gjeninnførte de idéen om kvinnen som «nasjonens mor». Den serbiske kvinnens rolle i samfunnet ble knyttet opp mot familie og reproduksjon. En perfekt familie får tre sønner, ble det sagt: En for kirken, en for hæren og en for foreldrene.

At kvinnen ble fremstilt som nasjonens mor, hvis hovedoppgaver var å føde og oppfostre, var ingen unik praksis blant serberne eller montenegrinene. Den tidligere kroatisk presidenten hevdet under krigene på Balkan at Kroatias vanskelige situasjon skyldtes kvinner, pornografi og abort. Han tilføyde at kvinner som får utført abort er nasjonens erkefiender.

Kvinnen blir framstilt som nasjonens eiendom, dens mor eller som et symbol på selve nasjonen.

“

Kvinnene blir aldri invitert til å forestille seg selv som en del av et større nasjonalt felleskap, i stedet blir de forestilt som selve nasjonen. De blir passive symboler, men for at symbolene skal være virkningsfulle må den faktiske kvinnen være stemmeløs og holdt unna det aktive samfunns livet. Nasjonalistenes appropriasjon av kvinnen er vidstrakt. Jawaharlal Nehru, Indias første statsminister, refererte til landet som *Bharat Mata*, Mor India. Hans samtidige, Mahatma Gandhi, underviste at en nasjonalistisk seier var betinget av de klassiske feminine dygdene: Renhet, dydighet, selvoppofrelse og lidelse.¹⁵

Selv om mødrene, døtrene og hustruene er symboler på omsorg, renhet, nasjonale verdier og bærere av landets sønner, er de også ytterst sårbare. De kan forføres, de kan kontamineres, invaderes, og slik, som en forlengelse av sine fysiske svakheter, blir de også symboler på territoriell sårbarhet.

I november 1945 gjestet en australsk delegasjon Norge for å rekruttere emigranter til Australia. Utenriksdepartementet inviterte delega-

sjonen til å møte barn av norske mødre og tyske fedre. De fleste barna ble født langt nord i landet, skriver delegasjonen, der tyske soldater ble innlosjert i norske hjem. På tross av fedrene og brødrenes protester ble de norske jentene, de fleste mellom femten og tyve år gamle, massevoldtatt.

Vi vet i dag at dette ikke stemmer, skriver kriminologen Kjersti Ericsson.¹⁶ Samtykkende sex, romantiske forhold og prostitusjon ble i etterkrigstiden omdefinert som voldtekter av den norske offentligheten. Slik kunne kvinnes skjebne bli brukt som et uttrykk for landets sårbarhet. Dette gjaldt ikke alle kvinnene som gikk til sengs med tyskerne. Det antas at så mange som 14 000 jenter ble stemplet som tyskertøser og internert i egne leire mellom 1945 og 1946. Disse var kvinner som åpenlyst eller antakeligvis hadde dyrket forhold med tyskere under okupasjonen. Historikeren Terje Pedersen¹⁷ avdekket i sin masteroppgave at begreper som «fanger», «fengsler» og «fangeleir» ble brukt om leirene og deres beboere.

Når felleskapet trues av ytre krefter eller de indre, uunngåelige konsekvensene av tid og idé mangfold, blir kvinnen en slagmark.

EN FORRÆDER – Dersom hun er nasjonen og nasjonens sårbarhet, er hun naturligvis også en sviker hvis hun handler mot folkets rettsfølelse. Hun blottlegger nasjonen ved å villig hengi seg til fienden. Fienden behøver ikke være en soldat, en hær eller en okkupasjonsmakt. Han kan også være fremmede idéer.

«Etniske nordmenn betrakter en som en slags sviker, en som har gått over til den andre siden – til fienden», skriver Ann Elin Ayah Eilefsen, norsk konvertitt til islam.¹⁸ Likeledes blir kvinner som går den andre veien, fra religiøs muslimsk kultur og til et sekulært, vestlig livs-syn, betraktet som ofre for en kynisk sivilisasjonskrig. Den muslimske kvinnen som velger bikini over burka, karriere over barn, er vestliggjort av et system som har til hensikt å ødelegge islam og det globale muslimske fellesskapet, *ummah*.¹⁹

Det blir mannens oppgave i det muslimske miljøet, som på Balkan, å «protect this woman so that she does not lose it, frees herself and [begins to] take shyness and chastity lightly. This is the greatest responsibility of the man in regards to the woman.»²⁰

Og det blir nordmenns oppgave å «stå opp for Norge», slik Merete Hodne fra organisasjonen Stopp islamiseringen av Norge hevdet foran Stortinget. «Vi ønsker ikke å høre om overfallsvoldtekter på våre jenter, vi vil ha landet Norge tilbake nå. Før det er altfor seint. Tiden renner snart ut.»²¹

I krig, i fred, i moskéen og over pils er kvinnen et passivt symbol på nasjonen som et etnisk eller et religiøst fellesskap. Når dette fellesskapet trues av ytre krefter eller de indre, uunngåelige konsekvensene av tid og idé mangfold, blir hun en slagmark. Et argument i debatt og en varsku fra prekestolen. Ingen av disse stemmene som gjerne roper i hennes navn er interesserte i å lytte til hennes ønsker og tanker. Hun virker best kneblet ■

Noter:

- 1 Shire, Warsan. *In Love and In War*, Teaching my mother how to give birth, Mouthmark, 2011.
- 2 Hirsch, Michele Lent Hirsch. *Bosnia*, Women Under Siege Project, 8.2.2012, <http://www.womenundersiegeproject.org/conflicts/profile/bosnia>
- 3 Amnesty International. *Burundi: No protection from rape in war and peace*, 23.8.2007, https://m.es.amnesty.org/uploads/media/Burundi_SVAW_report_-_No_protection_from_rape_in_war_and_peace.pdf
- 4 Smith-Spark, Laura. *How did rape become a weapon of war?* BBC News, 8.12.2004, <http://news.bbc.co.uk/2/hi/4078677.stm>
- 5 Sai, Nancy. *Rwanda*, Women Under Siege Project, 8.2.2012, <http://www.womenundersiegeproject.org/conflicts/profile/rwanda>
- 6 United Nations Human Rights. *Rape: weapon of war*, <http://www.ohchr.org/en/newsevents/pages/rapeweaponwar.aspx>
- 7 The Sun-Herald, *Sexual Warfare in the Democratic Republic of Congo*, 16.6.2009 <http://www.smh.com.au/interactive/2009/congo/>
- 8 Adetunji, Jo. *Forty-eight women raped every hour in Congo*, The Guardian, 12.5.2011, <http://www.theguardian.com/world/2011/may/12/48-women-raped-hour-congo>
- 9 Rubin, Gayle. *The Traffic in Women: Notes on the "Political Economy" of Sex*, Monthly Review Press, 1975, <https://genderstudiesgroupdu.files.wordpress.com/2014/08/the-traffic-in-women.pdf>
- 10 Sherwin, Susan. *Dehumanizing women: Treating Persons as Sex Objects by Linda LeMoncheck*, Canadian Journal of Philosophy, 1987, http://www.jstor.org/stable/40231558?seq=1#page_scan_tab_contents
- 11 Nordås, Ragnhild og Cohen, Dara Kay. *Sexual Violence in African Conflicts, 1989-2009*, PRIO, http://file.prio.no/publication_files/cscw/Nordas-Cohen-Sexual-Violence-in-African-Conflicts-1989-2009-CSCW-Policy-Brief-02-2012.pdf
- 12 Cohen, Dara Kay. *Explaining Rape during Civil War: Cross National Evidence (1989-2009)*, American Political Science Review, http://fsi.stanford.edu/sites/default/files/Cohen_APSR.pdf
- 13 Kaufman, Joyce P. og Williams, Kristen P. *Who belongs? Women, Marriage and Citizenship*, International Feminist Journal of Politics, 4.3.2011, <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/1461674042000235591>
- 14 Rao, Shakuntala. *Woman-As-Symbol: Intersections of Indian Nationalism, Gender and Identity*, Selected Works of Shakuntala Rao, 1999, http://works.bepress.com/cgi/viewcontent.cgi?article=1028&context=shakuntala_rao
- 15 Ericsson, Kjersti. *Rape, love and war – personal or political?* Theoretical Criminology, 2011, <http://tcr.sagepub.com/content/15/1/67.abstract>
- 16 Førde, Kristin Engh. *Rett og slett forelsket*, Forskning.no, 26.9.2007, <http://forskning.no/historie-andre-verdenskrig-kjonn-og-samfunn/2008/02/rett-og-slett-forelsket>
- 17 Eilefsen, Ann Elin Ayah. *Konvertitt – en fremmed i alle miljøer*, Utrop, 13.10.2014, <http://www.utrop.no/Plenum/Kommentar/Blogg/27961>
- 18 Rahman, Ruksana. *Muslim Women – Between the Miniskirt and the Veil*, Islam Daily, 18.12.2003, <http://www.islamdaily.org/en/world-issues/asia-pacific/162.muslim-women-%E2%80%93-between-the-miniskirt-and-the-veil.htm>
- 19 Al-Fawzaan, Saalih. *Brothers: We Have to Safeguard our Women*. Markaz-us-Sunnah, 21.10.2015, <http://markazsunnahleicester.com/safeguard-women/>
- 20 *Skjellsordet multikultur*, Stopp islamiseringen av Norge, 19.8.2013, <http://www.sian.no/artikkel/skjellsordet-multikultur>

Lese mer?

Bestill FETT 4/2015 på

FETT.THISISROBOT.COM

Eller tegn abonnement på

FETT.NO